

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Kristóf Károly

Cím:

Az Újjászülető Vörösmarty-téren

A Vágó-négszög — Műemlék-palota — Az elnyelt trafik

Forrás:

Esti Hírlap,

1960. aug. 24.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

725.092.3

Vörösmarty Téri

Idő

"1960"

Személy

Helyszám

A Haas-palota bontását ma befejezték: az utolsó törmelékkeket szállítják el a teherautók. A Vörösmarty tér tehát „magnagyobbodott”, előbukkant a Vigadó épülete, amelynek tatarozásához, s az úgynevezett déli szárnyak bontásához — ez kötötte össze a a palotát a Vigadóval — már hozzáláttak.

(Bozsán felvételei)

Ha fúj a szél, nem kellemes a Vörösmarty cukrászda teraszán ülni. A Haas-palota bontásánál keletkező por eilepi a szemet, a feketekávé meg a tortát. A pesti ember mégis ott ül, nézi a tér, a város egyik legkedvesebb terének alakulását. A bontással terebélyesedett. Más képe van már innen a költő szobrának, amely valahogyan kisebb lett, hiszen nem ilyen arányokra mintázták. Másképp fest a Váci utca eleje is. Több a fény, kevesebb az árnyék azzal, hogy az 1—3-as számú ház nincs többé. Az utolsó falrészt most szedi le a csákány. Nem is olyan régen Flóris cukrászda volt a neve. Roppant elegáns hely lévén, főként divathölgyek, előkelőségek találkozóhelyének számított. A Flóris falainak lebontásával tehát befejeződik a Haas-palota pályafutása. A régi, háromszázötven négy-szögönnyi telken, az egykori pesti német színház helyén állt a keskeny Haas-palota. Nem volt valami szép. A kezdet kezdetén azt írta róla valamelyik lapirnok: „Ország-nak-világnak hirdeti az izléstelenségnek és vastagnyakúságnak ezen nehéz ezrekbe került csodaszüleményét.”

Bámészzkodnak az emberek. Főként a gépjárművezetők. Már előre örvendeznek a jó parkolóhelynek, amit oda terveznek. Elsőnek talán egy Wartburg áll majd ott, ahol Beethoven művével megnyitották a hajdani teátrumot.

★

Szűk a Vörösmarty cukrászda már. Lesnek egy-egy üres asztalra. De a „Zserbó” terjeszkedik. Már kitérta szomszédságából az IBUSZ-t. Ennek helyiségeivel bővül majd a cukrászda. Járdáját már előre elfoglalta, a napellenző ponyvájára rákerül a Vörösmarty cukrászda cégjelzés. Mindenki mondja, hogy a toldalék-építkezés nem tart olyan sokáig ameddig az EMKE, vagy a Royal Szálló rendbehozása.

★

Nézzünk csak körül jobbar a téren — amennyire a most befutott prágai busz enged. Utasai izgalommal, élvezettel kóstolgatják a finom fagylatot, meg a krémet. Hol ülnek tulajdonképpen. Természetesen a Zserbóban. Node közelebbről: a Vörösmarty tér, Dorottya utca, Harmincad utca és a József tér által körülhatárolt területen, amelynek valamikor Schneiderviereck volt a gúnyneve. Hombár állt itt, s a harmincadhivatal működött benne. Adó fejében itt vonták le minden dunai hajón behozott vagy kivitt áru harmincadrészét. Százegy évvel ezelőtt bontották le. A területet négyen szerezték meg. Egy embervágó (orvos), egy kupon-

vágó (bankár), egy bőrvágó (tímár) és egy szövetség (szabó). Innen a Vágónégszög név, azaz Schneiderviereck. A századforduló táján Gerbeaud, a cukrász vette meg sorra mind egyiktől a telekrészt. Innen, a teraszról jól látni a Váci utcának azt a sarkát, ahol minden délelőtt rendes vizitjét tartotta Fényes Adolf, a tragikus sorsú nagy festőművész.

★

Balfelől, sárgára festett műemlékpalotában, van a legújabbkori Történelmi Múzeum: a Harmincad utca sarkán. A földszinten nemrég nyílt meg a Múzeumok Országos Propaganda Irodája. Sok kirakata van. Hát nincs senki, aki valami szépet tudna ezekben a kirakatokban elhelyezni. Ástóan üresek, a város egyik legforgalmasabb helyén.

Az IBUSZ-irodában kibéjárnak az utasjelöltek. Elegáns, szép üzlet ez, a szomszédos könyvesbolttal együtt. Van ám e téren néhány kopott boltocska is, mosatlan ablaküveggel, ütött-kopott cégtáblával. Miért nem lehet ezeket rendbehozni? A Vörösmarty Áruház pompás árukkal zsúfolt kirakatai mellett is akad egy satnya, befoltózásra váró rész. Ez sem méltó a térhez. Annál üdőbb színfoltok a repülőtársaságok irodái, meg a magyar légi közlekedés üzlete. A szomszédos bontás, sajnos, rányomja ez utóbbira a bélyegét, nehéztisztán tartani. A terjeszkedési láz elkapta az Aero eszpresszót is, amely a kora tavasszal lenyelte a sok évtizedes sarki trafikot.

Szépek a virágok, a kis újonnan létesített pavilonok, Vörösmarty Mihály mintha elégedetten nézné a sürgés-forgást, s a Vigadó felé tekintve a palota rendbehozását várná. Sor kerül arra is!

Kristóf Károly